

ÖZET: Bulunduğu hizmet bölgesindeki zorunlu çalışma süresini tamamlayan veya tamamlamayan memurun, atanma dönemi dışında aynı hizmet bölgesinde başka bir hizmet alanına ya da alt hizmet bölgesine yer değiştirme suretiyle atanıp atanamayacağı hk. (30.12.2016 - 7703)

Bulunduğu hizmet bölgesindeki zorunlu çalışma süresini tamamlayan veya tamamlamayan personelin, atanma dönemi dışında aynı hizmet bölgesinde başka bir hizmet alanına ya da alt hizmet bölgesine yer değiştirme suretiyle atanıp atanamayacağı hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 25/6/1983 tarihli ve 18088 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmeliğin (Genel Yönetmeliğin) "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinde; *"Bu Yönetmelikte geçen;*

a) Yer değiştirme suretiyle atanma, aynı kurumda çalışan memurların, bu Yönetmelikte tesbit edilen hizmet bölgelerine belirli süreler dahilinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 76 ncı maddesindeki esaslar çerçevesinde atanmasını,

b) "Kurum" deyimi bu Yönetmeliğin 2 nci maddesinin 1 nci fıkrasında belirtilen kurum ve kuruluşları,

c) "Hizmet Bölgesi" deyimi bu Yönetmeliğe ekli (1) sayılı cetvelde gösterilen illerin gruplarını,

d) "Hizmet Alanı" deyimi, hizmet bölgelerindeki görevin yapıldığı yeri,

e) "Zorunlu Çalışma Süresi" deyimi, her hizmet bölgesinde zorunlu olarak çalışılması gereken süreyi,

ifade eder." hükmü, "Hizmet Bölgeleri ve Bölgelerdeki Zorunlu Çalışma Süreleri" başlıklı 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasında; "Zorunlu yer değiştirmeye tabi personel ve en az iki yıl olmak üzere hizmet bölgelerindeki zorunlu çalışma süreleri, bölgelerin özellikleri, teşkilat yapısı, hizmetin ülkenin her yerine etkin olarak götürülebilmesi ve diğer hizmet gerekleri göz önünde bulundurulmak suretiyle kamu kurum ve kuruluşlarınca tespit edilir." hükmü, "Yer Değiştirme Suretiyle Atanma Dönemleri" başlıklı 8 inci maddesinin birinci fıkrasında; "Yer değiştirme sureti ile atanmalar her yılın Haziran - Eylül döneminde yapılır. Ancak, iş mevsimi bu dönemi kapsayan hizmetler için Mart ve Ekim ayları esas alınır." hükmü yer almaktadır.

Görüldüğü üzere; yer değiştirme suretiyle atanma, Genel Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirlenen atanma dönemleri içerisinde memurun aynı kurumda bir hizmet bölgesinden diğer hizmet bölgesine belirli süreler dahilinde atanmasını ifade etmekte olup, memurun aynı hizmet bölgesi içerisinde bir hizmet alanından başka bir hizmet alanına yer değiştirme suretiyle atanmasının atanma dönemine tabi olmadığı düşünülmektedir.

Diğer taraftan, Genel Yönetmeliğin "Hizmetin Gereği Olarak Yapılabilecek Yer Değiştirmeler" başlıklı 11 inci maddesinde; *"Haklarında adli veya idari bir soruşturma yapılmış ve bu soruşturma sonucunda o yerde kalmasında sakınca görülmüş olan memurun hizmet bölgelerindeki ve/veya hizmet alanlarındaki zorunlu çalışma sürelerini tamamlamadan ve yer değiştirme suretiyle atanma dönemi beklenmeksizin hizmetin gereği olarak yer değiştirme suretiyle ataması yapılabilir.*

Hizmet gereği yer değişikliği yapılan memurun ayrıldığı hizmet bölgesindeki eksik hizmetleri aynı hizmet bölgesi içindeki başka bir hizmet alanında tamamlattırılır. Memurun görev yaptığı hizmet bölgesinde ihtiyaç bulunmaması halinde diğer hizmet bölgelerine de ataması yapılabilir. Bu şekilde ataması yapılan memurun ayrıldığı hizmet bölgesindeki eksik hizmetleri daha sonra tamamlattırılır.

Hizmet gereği başka bir hizmet alanına veya bölgesine atanan memurlar, kurumların özel yönetmeliklerinde belirlenecek istisnalar dışında ayrıldığı hizmet alanına yeniden atanamaz " hükmü, "Memurun İsteği Üzerine Yapılabilecek Yer Değiştirmeler" başlıklı 12 nci maddesinde; "Sağlık, aile birliği ve can güvenliği mazeretlerinin belgelendirilmesi

halinde, hizmet bölgelerindeki ve/veya hizmet alanlarındaki zorunlu çalışma süreleri tamamlanmadan memurun isteği üzerine yer değiştirme suretiyle ataması yapılabilir.

Sağlık ve aile birliği mazeretlerine dayalı olarak yer değiştirmeye tabi tutulan memur, mazeretinin devam ettiğini her yıl Ocak ayında alacağı belgeyle belgelendirmek zorundadır. Zorunlu çalışma süresini sağlık veya aile birliği mazeretine dayalı olarak tamamlamamış olan memur mazeretinin sona ermesi durumunda, zorunlu hizmet süresinin eksik kalan kısmını tamamlamak zorundadır.

Sağlık ve can güvenliği mazeretlerine dayalı olarak yapılacak yer değiştirme suretiyle atamalar, atanma dönemine tabi değildir." hükmü yer almakta, 13 üncü maddesinde sağlık mazeretine bağlı yer değişikliği, 14 üncü maddesinde aile birliği mazeretine bağlı yer değişikliği, 14/A maddesinde can güvenliği mazeretine bağlı yer değişikliği düzenlenmekte, "Olağanüstü Hallerde Yer Değiştirmeler" başlıklı 21 inci maddesinde; "Genel hayatı etkileyen Savaş, Sıkıyönetim, Afet ve diğer olağanüstü hallerde ihtiyacı karşılamak amacı ile yer değiştirme suretiyle atanma herhangi bir şarta bağlı kalmaksızın yapılabilir. Bu suretle geçirilen sürelerin değerlendirilmesinde 16 ncı maddenin birinci fıkrası hükmü uygulanır." hükmü, ek 2 inci maddesinde; "Terör eylemleri etkisi ve sebebiyle şehit olan veya çalışamayacak derecede malul olan ya da malul olup da çalışabilir durumda olan kamu görevlileri ile er ve erbaşların, Devlet memuru olarak görev yapan eş ve çocukları ile anne, baba ve kardeşlerinin; çalıştıkları kurum veya kuruluşların hizmet birimleri olan yerlere münhasır olmak üzere, aynı kurum içinde yer değiştirme suretiyle atanma talepleri, bu durumlarının ilgili makamlarca belgelendirilmiş olması kaydıyla, kadro imkanları da dikkate alınmak suretiyle bu Yönetmelikteki kısıtlayıcı hükümlere bakılmaksızın öncelikle yerine getirilir." hükmü, "Engellilik Durumuna Bağlı Yer Değişikliği" başlıklı ek 3 üncü maddesinde ise; "İlgili mevzuatına göre alınan sağlık kurulu raporunda en az yüzde kırk oranında engelli olduğu belirtilen memurlar ile ağır engelli raporlu eşi veya bakmakla yükümlü olduğu birinci derece kan hısımları bulunan memurlar engellilik durumundan kaynaklanan gerekçelere dayalı olarak yer değiştirme talebinde bulunabilir.

Bu kapsamdaki talepler bu Yönetmelikte yer alan kısıtlayıcı hükümlere tabi olmaksızın kurumların kadro imkânları ve teşkilat yapıları dikkate alınarak karşılanır ve bu haktan bir defadan fazla yararlanılamaz..." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen hükümlerden; hizmetin gereği olarak yapılacak yer değiştirmelerin atanma dönemi beklemeksizin gerçekleştirilebileceği, sağlık ve can güvenliği mazeretlerine dayalı olarak yapılacak yer değiştirme suretiyle atamaların atanma dönemine tabi olmadığı, ancak aile birliği mazeretine bağlı olarak yapılacak yer değişikliklerinin atanma dönemine tabi olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, Genel Yönetmelikte olağanüstü hallerde yapılacak yer değiştirmelerin herhangi bir şarta bağlı kalmaksızın yapılabileceği, terör eylemleri etkisi ve sebebiyle şehit olan veya çalışamayacak derecede malul olan ya da malul olup da çalışabilir durumda olan kamu görevlileri ile er ve erbaşların, Devlet memuru olarak görev yapan eş ve çocukları ile anne, baba ve kardeşlerinin yer değişikliği talepleri ile memurun engellilik durumuna bağlı yer değişikliği taleplerinin Genel Yönetmelikte yer alan kısıtlayıcı hükümlere tabi olmaksızın yerine getirileceği belirtildiğinden; madde 21, ek madde 2 ve ek madde 3 kapsamında yapılacak yer değişikliklerinin de atanma dönemine tabi olmadığı değerlendirilmektedir.

Öte yandan, Genel Yönetmeliğin "İstek üzerine daha alt hizmet bölgesine atanma" başlıklı 19 uncu maddesinde; "Memurlar, istekleri ve kurumlarının uygun görmesi üzerine buldukları hizmet bölgesinden daha alt hizmet bölgesine atanabilirler. Bu takdirde alt hizmet bölgesinde geçen hizmet süreleri ayrıldıkları bölge hizmetinden sayılır." hükmüne yer verilmektedir. Söz konusu hükümde kendilerinin isteği ve Kurumlarının da uygun görmesi üzerine buldukları hizmet bölgesinden daha alt hizmet bölgesine atanmış memurun alt hizmet bölgesinde geçen hizmet sürelerinin ayrıldıkları bölge hizmetinden sayılacağı belirtilmesi hasebiyle, zorunlu yer değiştirmeye tabi memurun bulunduğu hizmet bölgesindeki zorunlu hizmet süresini tamamlamadan daha alt hizmet bölgelerine atanabilmesinin mümkün

olduğu fakat bu atamanın atanma dönemi içerisinde gerçekleştirilmesi gerektiği düşünölmektedir.

Bu itibarla,

- Çalışmakta olduğu hizmet bölgesindeki zorunlu çalışma süresini tamamlayan memurun;

- Atanma döneminde zorunlu çalışma süresini tamamlamadığı başka bir hizmet bölgesine atanması gerektiği,

- Atanacağı bölgede kadro bulunmaması nedeniyle atamanın yapılamayarak memurun bulunduğu hizmet bölgesinde kalması veya atanma dönemi gelmeden memurun bulunduğu hizmet bölgesindeki zorunlu çalışma süresini tamamlaması hallerinde ise ilgilinin atanma döneminde zorunlu çalışma süresini tamamlamadığı diğer bölgelere atamasının gerçekleştirilmesi gerektiği,

-Genel Yönetmelikte yer alan istisnalar hariç olmak üzere diğer bölgelerdeki zorunlu çalışma sürelerini tamamlamadan aynı hizmet bölgesi içerisinde başka bir hizmet alanına atanmasının mümkün olmadığı,

- Bulunduğu hizmet bölgesindeki zorunlu çalışma süresini tamamlamayan memurun atanma dönemi dışında aynı hizmet bölgesinde başka bir hizmet alanına atanabileceği,

- Bulunduğu hizmet bölgesindeki zorunlu çalışma süresini tamamlayan veya tamamlamayan memurun Genel Yönetmelikte yer alan istisnalar hariç olmak üzere daha alt hizmet bölgelerine yer değiştirme suretiyle atanmasının atanma döneminde mümkün bulunduğu,

- Genel Yönetmeliğin 11, 13, 14/A, 21 inci maddeleri ile ek 2 ve ek 3 üncü maddeleri kapsamındaki yer değişikliklerinin ise atanma dönemine tabi olmaksızın yapılabileceği, mütalaa edilmektedir.

